

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอศีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายฐานพนพงษ์ นิยม

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๘๙ หมู่ที่ ๕ บ้านสงยาง ตำบลลุง อำเภอศีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๑๖๐
โทรศัพท์ : ๐๖๒ - ๑๙๔๒๖๕๒ Facebook : ฐานพนพงษ์ นิยม Line : ๐๖๒๑๙๔๒๖๕๒

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๐ ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....ค้าขาย.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๙๐,๐๐๐... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐานเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่ทางการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ ฐานเรียนรู้การเลี้ยงโค,ปลุกหญ้าเลี้ยงสัตว์

๓.๓ ฐานเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน การเลี้ยงไก่ไข่

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน...๓....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- การเลี้ยงโค, ปลุกหญ้าเลี้ยงสัตว์
- การจัดการดินปุ๋ย

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิต
- การจัดการด้านการตลาด
- การจัดทำบัญชีฟาร์ม

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำโคก หนอง นา
- การบริหารจัดการพื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง

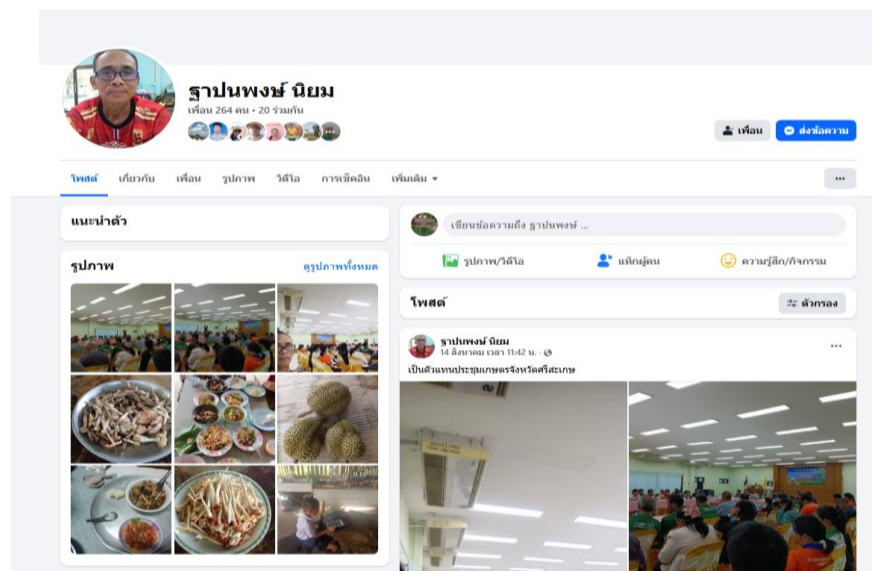
๑. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นถึงความสำคัญในการทำเศรษฐกิจพอเพียง
- เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรตามแนวทางการทำเศรษฐกิจพอเพียง

๒. รูปแบบในการถ่ายทอดความรู้

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง พร้อมศึกษาดูงาน

๒.๑ เฟจ Facebook

๒.๒ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๑. เตรียมความพร้อม (ศึกษานโยบาย, รวบรวมข้อมูล, เตรียมข้อเสนอ)
๒. เข้าไปสื่อสารขอมีส่วนร่วม (ติดต่อสำนักงานเลขานุการ/เกษตรจังหวัด/อำเภอ)
๓. ร่วมกิจกรรมกลุ่ม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ (มีส่วนร่วมออกแบบปัญหา-แนวทาง)
๔. ร่วมเสนอร่างแผนปฏิบัติการ (กิจกรรม วัตถุประสงค์ งบประมาณ ดัชนีชี้วัด)
๕. ตรวจสอบ-ปรับแก้ และรับรอง (validation meeting)
๖. ติดตาม/ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)
ขั้นเตรียมการ

๑. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของ ศพก.
 - พื้นที่รับผิดชอบและจำนวนเกษตรกรในเครือข่าย
 - ศักยภาพการผลิต / จุดแข็ง / ปัญหาอุปสรรค
 - ผลการดำเนินงานปีที่ผ่านมา
 - นโยบายและทิศทางการพัฒนาจากกรม/กระทรวง/จังหวัด
๒. วิเคราะห์สถานการณ์
 - วิเคราะห์ข้อมูลด้านการผลิต ตลาด ต้นทุน กำไร
 - ระบุปัญหาสำคัญและความต้องการของเกษตรกร
 - ใช้เครื่องมือ SWOT เพื่อหาประเด็นแก้ไข
๓. ประชุมกลุ่มย่อยภายใน ศพก.
 - ประธาน ศพก. และคณะกรรมการ
 - ตัวแทนเกษตรกรในเครือข่าย
 - เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำพื้นที่
๔. ประชุมบูรณาการระดับตำบล/อำเภอ
 - เชิญหน่วยงานสนับสนุน (เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด, พาณิชย์, สหกรณ์, อบต.)
 - รับฟังข้อเสนอแนะจากหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญ
 - จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมตามงบประมาณและศักยภาพ
๕. กำหนดรายละเอียดแผนราย ศพก.

เนื้อหาแผนประกอบด้วย

- ชื่อกิจกรรม / โครงการ
- วัตถุประสงค์
- เป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพ
- ขั้นตอนดำเนินงานและผู้รับผิดชอบ
- งบประมาณและแหล่งงบ
- ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- แผนติดตามและประเมินผล

๖. ตรวจสอบและปรับปรุง

- นำร่างแผนเสนอต่อที่ประชุม ศพก. เพื่อพิจารณา
- ปรับตามข้อเสนอแนะ และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

ชั้นนำเสนอและอนุมัติ

๗. เสนอแผนต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

- เพื่อพิจารณาเห็นชอบและบรรจุในแผนปฏิบัติการรวมของจังหวัด
- จัดทำสำเนาส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๘. ประกาศใช้และเริ่มดำเนินการ

- จัดประชุมชี้แจงให้เกษตรกรในเครือข่ายรับทราบ
- เริ่มติดตามผลตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

๒. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

- ประธานศพก. (เป็นผู้ประสานและนำการจัดทำ)
- คณะกรรมการ ศพก.
- ตัวแทนเกษตรกรในเครือข่าย ศพก.
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (เกษตรตำบล/อำเภอ/จังหวัด)
- หน่วยงานภาครัฐ (อบต, สหกรณ์, พาณิชย์จังหวัด, ธ.ก.ส., สำนักงานพัฒนาที่ดิน ฯลฯ)
- ภาคเอกชนและวิสาหกิจชุมชน (ผู้รวบรวม/แปรรูป/จำหน่ายผลผลิต)

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- เพื่อพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
- เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นเกิดการเรียนรู้ และถ่ายทอดให้คนในพื้นที่ได้เรียนรู้
- เพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรมให้ทันสมัยและดำเนินตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น
- ปัญหาด้านแรงงาน
- ปัญหาคุณภาพดินและอากาศแปรปรวน

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การใช้หลักวิชาการในการทำเกษตร คือการวางแผนและจัดการการผลิตอย่างเป็นระบบ มีการใช้ข้อมูลวิเคราะห์ และทดลอง เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง มีคุณภาพ และคุ้มค่าต้นทุน โดยมีขั้นตอนสำคัญ เช่น

- การวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- การเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) – ใช้วิธีป้องกัน กำจัด และเฝ้าระวังที่หลากหลาย เพื่อลดการพึ่งพาสารเคมี

- การปลูกพืชหมุนเวียน – ลดการสะสมของโรคและแมลงในดิน
- การใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักจากเศษวัสดุทางการเกษตร

๒. อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- ตรวจวิเคราะห์ดิน
- ปรับปรุงดินตามค่าตรวจวิเคราะห์
- เลือกเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เหมาะสม

๓. อธิบายขั้นตอนการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- เก็บตัวอย่างดินส่งวิเคราะห์
- เลือกชนิดปุ๋ยและวิธี/เวลาการใส่
- จัดการศัตรูพืชและโรคโดยวิธีผสมผสาน (IPM)

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๖.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ ไร่
๑.๒) ข้าวโพด	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่
๑.๓) ถั่วฝักยาว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๔) ผักสลัด	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๕) ผักสวนครัว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๖) หน่อไม้ฝรั่ง	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาดุก	จำนวน ๑,๐๐๐ ตัว
๒.๒) ปลากินพืช	จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว
๒.๓) กบ	จำนวน ๒๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โค	จำนวน ๕ ตัว
๓.๒) ไก่ไข่	จำนวน ๕๐ ตัว
๓.๓) ไก่พื้นบ้าน	จำนวน ๕๐ ตัว
๓.๔) ไก่ทรง	จำนวน ๒๐ ตัว
๓.๕) เป็ด	จำนวน ๕๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....-.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ไถกลบ	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ไถแปร	เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่
๑.๓) ไถบด	เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปุ๋ยรอบที่ ๑	เป็นเงิน ๕๒๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าปุ๋ยรอบที่ ๒	เป็นเงิน ๕๒๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๒,๒๔๐ บาท/ไร่
รายได้	๔,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากการจำหน่ายผักสวนครัว ไข่ไก่

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากการจำหน่ายกบ

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๖๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จาก การจำหน่ายไก่บ้าน เป็ด

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จาก การจำหน่ายข้าว โคและปลา

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หนี้สินลดลง มีเงินเก็บเงินออมจากการทำการเกษตร มีความภาคภูมิใจใน

อาชีพเกษตรกร

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- สามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรที่สนใจ มีการสร้างเครือข่าย

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- เกิดการศึกษาหาความรู้ด้านการเกษตรจากศพก. เกิดการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว เพื่อรวมกันผลิต จำหน่าย เกิดรายได้จากการทำกิจกรรมของกลุ่มทำให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการนำผลตอบแทนจากกิจกรรมของกลุ่มเพื่อสาธารณะประโยชน์ในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้

- ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตและการจัดการของเหลือใช้
- ใช้โซลาร์เซลล์แทนการใช้ไฟฟ้า
- ปลูกพืชหมุนเวียน
- โกลบตอวังข้าว ปลูกพืชปุ๋ยสด

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ปลูกหญ้าแฝกตามขอบสระ พืชคลุมดินและปลูกพืชหมุนเวียน
- เก็บกักน้ำฝน ผ่านสระน้ำประจำแปลง เพื่อนำมาใช้ในฤดูแล้ง
- ลดการเผาเศษซากพืช โดยนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมักหรือนำไปใช้ประโยชน์อื่น
- การทำแปลงเกษตรผสมผสานและปลูกพืชหลายชนิด ทำให้มีแมลงที่เป็นประโยชน์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ ข้อมูลชุดดินที่สามารถสร้างความเข้าใจลักษณะพื้นที่ของอำเภอ ให้ศึกษาข้อมูลเพื่อประกอบการวางแผนการผลิต ตลอดจนข้อมูลต้นทุนการผลิตของชนิดพืชหลัก

๔.๑.๒ ให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. ได้ดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการให้บริการแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดพื้นที่เป็นจุดอบรมและศึกษาดูงานด้านการเกษตรในสาขาที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมสาธิตขั้นตอนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยอาศัยองค์ความรู้ ประสบการณ์ และข้อมูลเชิงวิชาการ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร นอกจากนี้ยังให้บริการรับเรื่องร้องเรียน ข้อเสนอแนะ และข้อขัดข้องจากเกษตรกร เพื่อนำไปประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านสถานการณ์การผลิต ราคาผลผลิต นโยบายและมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ ตลอดจนข่าวสารด้านการตลาดและการค้าสินค้าเกษตร นอกจากนี้ยังให้บริการด้านวิชาการเกษตร โดยเผยแพร่ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพผลผลิตได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑. ช่องทางในการขยายผล

- การฝึกอบรม จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกษตรกรได้ลงมือทำจริง
- แพลงเรียนรู้ จัดทำแปลงต้นแบบ สาธิตกระบวนการและจัดเก็บผลผลิต เป็นข้อมูลตัวอย่าง
- การเยี่ยมเยียนและให้คำปรึกษาในพื้นที่ปฏิบัติจริง
- การรวมกลุ่มเครือข่ายเกษตรกร จัดตั้งหรือใช้เครือข่ายเกษตรกรที่มีอยู่ เพื่อแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์

๒. เกษตรกรในชุมชนหรือนำไปปฏิบัติต่ออย่างไร

- เกษตรกรที่เข้าร่วมการอบรมได้นำเทคนิคหรือวิธีการที่ได้รับ ไปทดลองใช้ในแปลงของตน
- มีการแบ่งปันความรู้กับเพื่อนบ้านและกลุ่มเกษตรกรอื่นในชุมชน

๓. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

- ด้านเศรษฐกิจ: ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตเพิ่มขึ้น รายได้ดีขึ้น
- ด้านเทคนิคการผลิต: เกษตรกรมีทักษะและความเข้าใจวิธีการผลิตที่ถูกต้อง
- ด้านคุณภาพชีวิต: มีเวลามากขึ้นจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และสุขภาพดีขึ้นจากการใช้วิธีการเกษตรที่ปลอดภัย
- ด้านสังคมและเครือข่าย: เกิดการรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ และช่วยเหลือกันในชุมชน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 นายฐานปนพงษ์ นิยม เกษตรกรต้นแบบศพก.อำเภอศีลาลาด เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
 หมอดินอาสา บัญชีอาสา สมาชิกโคกหนองนาโมเดล คอยให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในอำเภอศีลาลาด
 และคอยประสานงานกับหน่วยงานด้านการเกษตร

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอกับศพก.เครือข่าย เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาด้านการเกษตรของอำเภอศีลาลาด โดยคำนึงถึงบริบทของอำเภอและความต้องการของเกษตรกร
- ประสานความร่วมมือและร่วมบูรณาการทำงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อพัฒนางานด้านการเกษตรในอำเภอวังหินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรในอำเภอวังหินมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เข้ามาได้
- เป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีด้านการเกษตรใหม่ๆ ในการทำการเกษตร แก่เกษตรกร
- สร้างความเข้มแข็งให้กับศพก.เครือข่ายทุกศูนย์ในอำเภอศีลาลาด และร่วมสร้างความสามัคคีในการดำเนินงานของศพก.อำเภอศีลาลาด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. ภาคภูมิใจในบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง

- ได้ทำหน้าที่เป็นต้นแบบให้เกษตรกรเห็นถึงการทำการเกษตรอย่างมีหลักวิชาการโดยเฉพาะการจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต เพื่อให้เข้าใจการบริหารจัดการแปลง และการวางแผนจัดการลดต้นทุนได้จริง

- เป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐ เกษตรกร และองค์กรต่าง ๆ ที่ให้ความสนใจในการใช้สถานที่ใช้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อสร้างประโยชน์ในการวางแผนพัฒนางานด้านการเกษตร

๒. ภาคภูมิใจในผลลัพธ์ที่เกิดกับเกษตรกร

- เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปปรับใช้จริง ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้
- มีการรวมกลุ่ม และใช้ข้อมูลต้นทุนการผลิต ข้อมูลพื้นที่เชิงพื้นที่ และวิชาการต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจของเกษตรกร เช่น ใช้แผนที่ดิน ของอำเภอเพื่อวางแผนงานเกษตร และเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่แต่ละตำบล

๓. ภาคภูมิใจในความยั่งยืนของชุมชน

- เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น ใช้น้ำอย่างประหยัด การเพาะปลูกพืชอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างรายได้ และพัฒนาคุณภาพดิน

- ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ลดการใช้สารเคมี ลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔. ภาคภูมิใจในความร่วมมือของทุกภาคส่วน

- ได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการผลิตและการตลาด

๕. ภาคภูมิใจที่ได้ส่งต่อองค์ความรู้สู่คนรุ่นใหม่

- เป็นแรงบันดาลใจให้เยาวชนเห็นว่าการเกษตรสมัยใหม่สามารถสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดี
- ช่วยสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน ให้นักเรียนสามารถเข้าศึกษาหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ในการทำการเกษตร ข้อมูลแผนที่ชุดดิน การทำโคกหนองนา และข้อมูลต้นทุนการผลิตข้าว การผลิตน้ำหมัก การปลูกพืชปุ๋ยสด และการทำปุ๋ยคอก

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑.๑ ความเป็นผู้นำในรูปแบบทางการ

- วางแผนและร่วมเสนอจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร
- ร่วมประชุม อบรม และถ่ายทอดความรู้

๑.๒ ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ

- เป็นพี่เลี้ยงด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร
- เป็นผู้ประสานข้อมูลปัญหาด้านการเกษตร และเชื่อมโยงหน่วยงานต่าง ๆ ด้าน

การเกษตร

- เป็นผู้ประสานการรวมกลุ่มเครือข่าย และวางแผนการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/เจ้าหน้าที่ด้านการเกษตร อบต.

๑.๓ ความเป็นจิตอาสา

- แบ่งปันทรัพยากรส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือชุมชนโดยไม่หวังผลตอบแทน

• สละเวลา และพื้นที่ ตลอดทั้งพืชต่าง ๆ ที่ปลูกแล้ว ให้เป็นแปลงทดลอง สาธิต โดยไม่ได้คิดค่าใช้จ่าย หรือค่าชดเชยความเสียหาย

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ร่วมงานกับทุกหน่วยงานโดยไม่ได้หวังผลตอบแทน ให้ความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ
- ร่วมกิจกรรมงานบุญ งานพัฒนาของชุมชน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“มุ่งมั่น ตั้งใจ รักในการทำการเกษตร”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอศีลาลาด

ผู้นำชุมชนตำบลสงยาง

สมาชิกเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- กระบวนการถอดบทเรียน

แบบรายงานผลการถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)																													
อำเภอศีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ																													
ที่	รายละเอียด/กิจกรรม	ผู้ดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน					
				เมษายน ๒๕๖๘					พฤษภาคม ๒๕๖๘					มิถุนายน ๒๕๖๘					กรกฎาคม ๒๕๖๘						สิงหาคม ๒๕๖๘				
				สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ที่ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	สัปดาห์ที่ ๕	สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ที่ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	สัปดาห์ที่ ๕	สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ที่ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	สัปดาห์ที่ ๕	สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ที่ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	สัปดาห์ที่ ๕						
๑	ตั้งทีมถอดบทเรียน	อำเภอ							๓๐																				
๒	ประชุมวางแผนการดำเนินงาน	อำเภอ								๒																			
๓	ส่งแผนการถอดบทเรียนให้สำนักงานเกษตรจังหวัด	อำเภอ								๖																			
๔	ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ครั้งที่ ๑	ทีมถอดบทเรียน	ศพก.อำเภอศีลาลาด								๒๓																		
๕	ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ครั้งที่ ๒	ทีมถอดบทเรียน	ศพก.อำเภอศีลาลาด									๒๔																	
๖	ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ครั้งที่ ๓	ทีมถอดบทเรียน	ศพก.อำเภอศีลาลาด										๑๒																
๗	ตรวจสอบข้อมูลตามหลักวิชาการ	ทีมถอดบทเรียน	ศพก.อำเภอศีลาลาด																										
๘	ค้นข้อมูลเชิงเอกสาร (ให้เกษตรกรตรวจสอบก่อนจัดทำรายงาน)	ทีมถอดบทเรียน	ศพก.อำเภอศีลาลาด																๔										
๙	จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน	ทีมถอดบทเรียน																											
๑๐	เผยแพร่การถอดบทเรียน	ทีมถอดบทเรียน	ศพก.อำเภอศีลาลาด																										
๑๑	ส่งรายงานผลการถอดบทเรียนให้สำนักงานเกษตรจังหวัด	อำเภอ	ศพก.อำเภอศีลาลาด																										
หมายเหตุ : ระบุวันที่ดำเนินการไปในแผนการถอดบทเรียน																													

- ตั้งทีมถอดบทเรียน

- ประชุมวางแผนการดำเนินงาน ตั้งวัตถุประสงค์ในการถอดบทเรียน

- ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

- ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลการปฏิบัติภายในศูนย์เรียนรู้

- ตรวจสอบข้อมูลตามหลักวิชาการ
- สรุปข้อมูลและจัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน
- เผยแพร่การถอดบทเรียนและนำไปใช้ประโยชน์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- หัวข้อในการถอดบทเรียนยังไม่มี ความชัดเจน เข้าใจยาก
- ศพก. เพิ่งได้รับการเปลี่ยนแปลงเป็นศูนย์หลัก

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.หลัก และศพก.เครือข่าย

อำเภอศีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ

